

Vetelin Vesi Oy:n toiminta-alueen määräytyminen

KHALL 27.03.2023 § 39

Valmistelija

Tekninen johtaja

Vesihuoltolaki 8 §

vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen.

Kunta hyväksyy vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ja tarvittaessa muuttaa hyväksytyä toiminta-aluetta vesihuollosta huolehtimiseen soveltuvan laitoksen esityksestä tai, jos laitos ei tällaista esitystä ole tehnyt, laitosta kuultuaan.

Vetelin Vedellä on alueita, joilla on syytä muuttaa hyväksytyä toiminta-aluetta, vesihuollon järjestämiseksi. Muutettavat toiminta-alueet ovat:

- Pihlajamaan vesijohdon toiminta-alue
- Asmalammin kaava-alueen vesi- ja viemäriverkoston toiminta-alue
- Huopananniemen vesi- ja viemäriverkoston toiminta-alue

Vetelin Vesi Oy:n hallitus esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi edellä mainitut toiminta-alueiden muutokset. Muutokset saatetaan Vetelin karttapalveluun, jossa nykyiset toiminta-alueet ovat esitetty.

Perustelut:

Pihlajamaa vesijohdon toiminta-alue

Pihlajamaan vesiosuuskunnan jäsenet ovat pyytäneet liittyä Vetelin Vesi Oy:n asiakkaisiksi. Vetelin Vesi on tehnyt tarvittavat liitostyöt alueella.

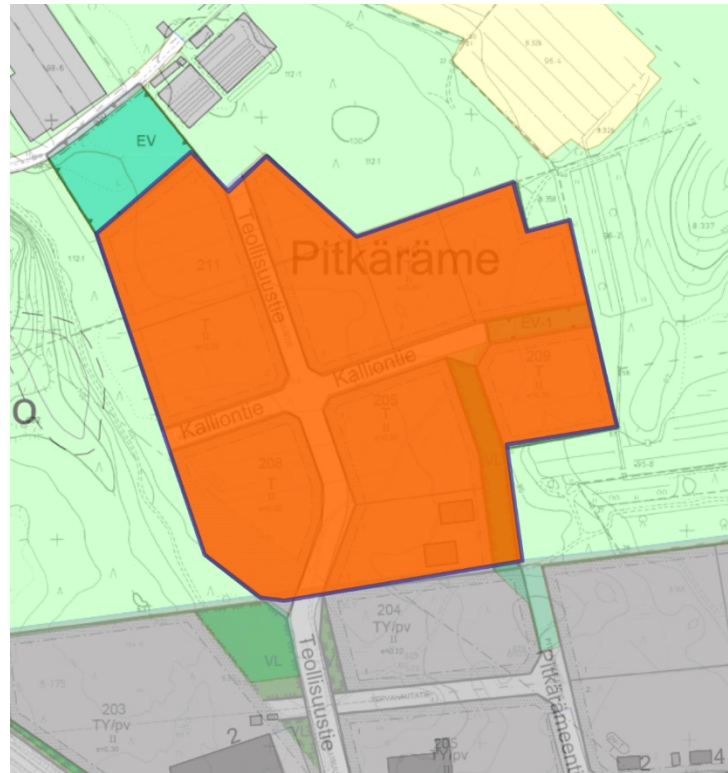
Pihlajamaan vesijohtoverkoston toiminta-alue

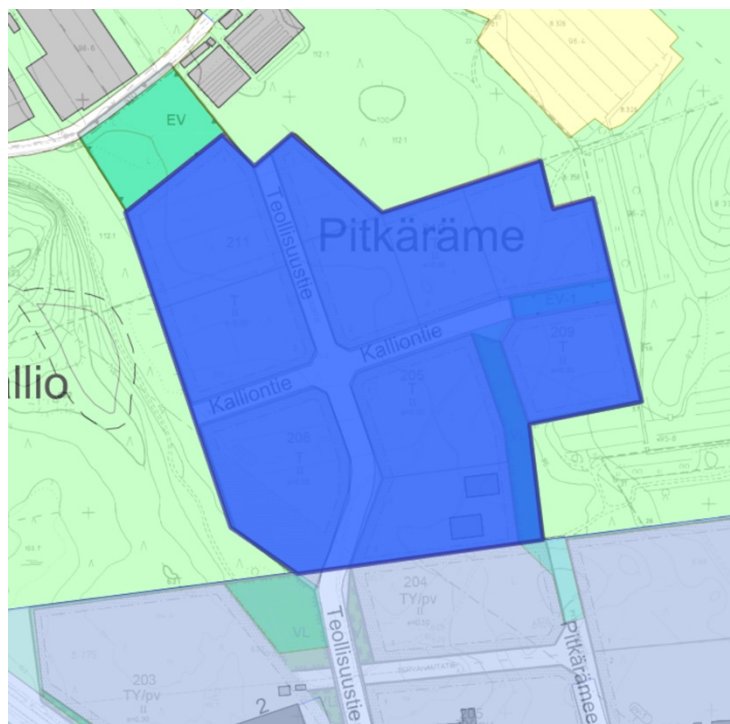
Asmalammin kaava-alue

Asmalammin kaava-alueen laajennuksen yhteydessä toiminta-alueita ei ole päivitetty. Alueelle on tehty vesi- ja viemäriverkosto.

Viemäriverkoston toiminta-alue Asmalampi

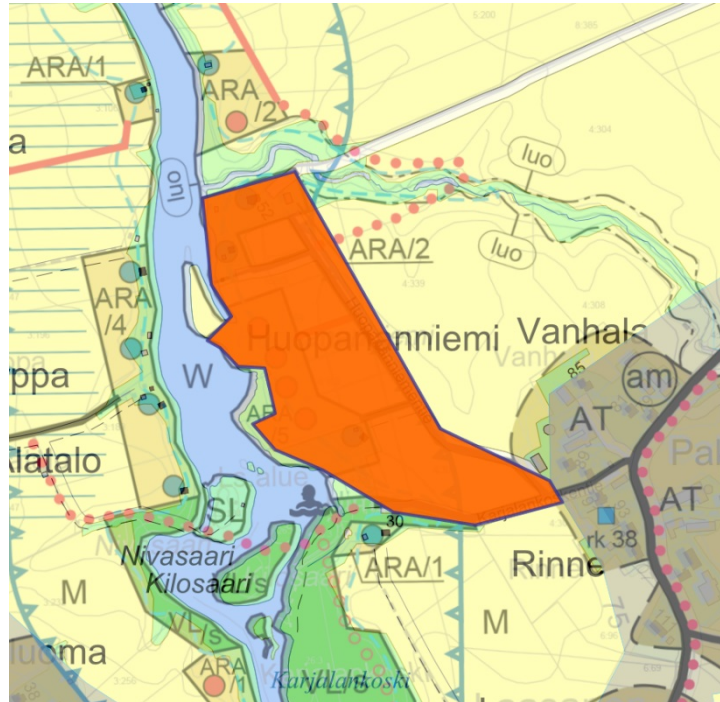
Vesijohtoverkoston toiminta-alue Asmalampi

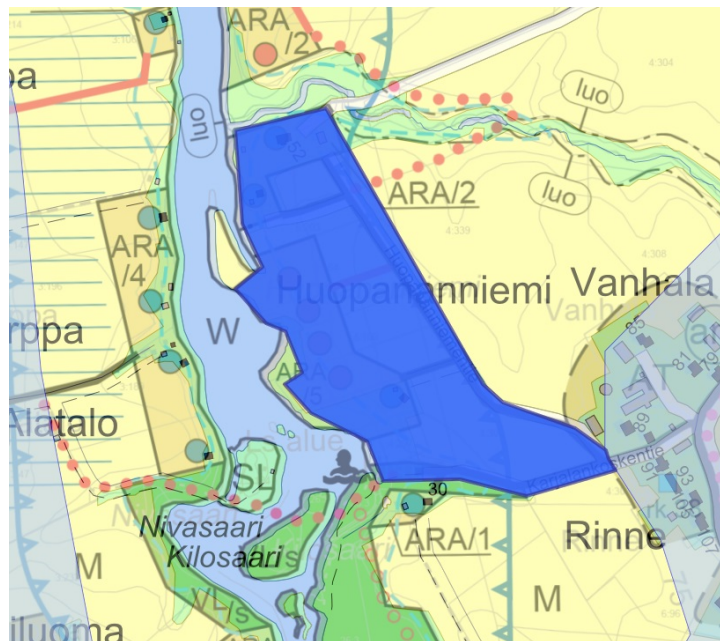
Huopananniemen toiminta-alue

Vetelin osayleiskaavan päivityksen yhteydessä Huopananniemeen on emätilaselvityksen perusteella muodostunut neljä uutta rakennuspaikkaa. On tarkoituksenmukaista laajentaa toiminta-aluetta vesijohtoverkoston ja viemäriverkoston osalta.

Viemäriverkoston toiminta-alue Huopananiemeen

Vesijohtoverkoston toiminta-alue Huopananniemeen

Päätösehdotus Kunnanhallitus hyväksyy Pihlajamaan vesijohdon toiminta-alueen, Asmalammin kaava-alueen vesi- ja viemäriverkoston toiminta-alueen sekä Huopananniemen vesi- ja viemäriverkoston toiminta-alueen muutokset edellä kuvatun mukaisesti ja esittää kyseiset muutokset edelleen valtuustolle hyväksyttäväksi. Muutokset saatetaan Vetelin karttapalveluun, jossa nykyiset toiminta-alueet ovat esitetty.

Päätös Ilpo Äivo ja Tuija Leivo-Rintakorpi ilmoittavat olevansa esteellisiä (hallintolaki 28.1 § 5) ja poistuivat kokouksesta päätöksenteon ajaksi.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti kuulla Huopananniemen vesi- ja viemäriverkoston toiminta-alueuutoksen maanomistajia ennen valtuuston päätöstä. Muilta osin päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Nuorisovaltuuston edustaja Saana Koskimäki poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

KHALL 12.06.2023 § 77
131/11.00.00/2023

Valmistelija Tekninen johtaja

Vetelin Vesi Oy:n toiminta-alueen laajentamisesta on pyydetty yhteysviranomaisilta lausuntoa ja maanomistajia on kuultu kirjeitse. Määräikaan mennessä on saapunut kaksi lausuntoa ja kaksi mielipidettä. Mielipiteet on esitetty oheismateriaalissa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto ilmoitti määräikaan mennessä, ettei heillä ole toiminta-alueuutokseen huomautettavaa.

Tekninen lautakunta antoi lausunnon 19.4.2023: ” *Teknisellä lautakunnalla ei ole huomautettavaa toiminta-alueuutokseen.*

Tekninen lautakunta muistuttaa, että kunnanvaltuusto on 20.5.2019 § 19 hyväksynyt Vetelin kunnan ympäristönsuojelumääräykset, joissa 5 §:ssä määrätään toiminta-alueella olevat kiinteistöt liittyymään rakennettuihin talousvesi- ja viemärijärjestelmiin. Liittymisvelvoite tulee näin ollen voimaan myös muutoksen kohteena olevilla alueilla.

Tekninen lautakunta huomauttaa myös, että mikäli olemassa olevissa ympäristönsuojelumääräyksissä on esitetty lakia tiukempia vaatimuksia jätevesikäsitteilyä koskien, tulee ympäristönsuojelumääräyksiä noudattaa laista riippumatta.”

ELY-keskus on antanut lausunnon 17.5.2023: ” *ELY-keskusten vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitetut tehtävät on keskitetty 1.1.2022 Etelä-Savon ELY-keskukseen. Vesihuoltotehtävien keskittämisestä koskeva valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n muuttamisesta tuli voimaan 1.1.2022 (TEM/2021/198). Siksi lausunnon antajana toimii Etelä-Savon ELY-keskuksen Vesihuoltopalvelut -yksikkö (jatkossa ELY-keskus).*

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajennukset

Vesijohtoverkoston toiminta-alueen laajentaminen Koivumäen ja Pihlajamaan alueella kattaa päätösesityksen mukaan Pihlajamaan vesiosuuskunnan vesijohtoverkoston toiminta-alueen. Tämä ei todennäköisesti ole vesihuoltolain tarkoittama toiminta-alue, vaan alue, jolla Pihlajamaan vesiosuuskunta on tarjonnut vesihuoltopalvelua: Pihlajamaan vesiosuuskunnan toiminta-alueella ei ole Vetelin kunnan karttapalvelussa eikä toiminta-alueen vahvistamisesta ole toimitettu tietoja ELY-keskukselle.

Koivumäen- Pihlajamaan alue sijaitsee Vetelin Vesi Oy:n vesijohtoverkoston toiminta-alueen välittömässä läheisyydessä. Vaikka pienten vesilaitosten liittäminen suurempiin vesihuoltolaitoksiin parantaa lähtökohtaisesti vesihuoltopalvelun tuottamiseen käytettävissä olevia henkilöstö- ja taloudellisia resursseja, tulee toiminta-alueen laajentamiseen olla vesihuoltolain mukaiset perusteet. Toiminta-alueen vahvistaminen ei ole edellytys vesihuoltopalvelujen toimittamiselle kiinteistöille, vaan vesihuoltolaitos voi sopimusperusteisesti toimittaa vesihuoltopalveluja myös toiminta-alueen ulkopuolelle. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen ulkopuolella myös vesihuollon käyttömaksut voidaan määritellä erisuuruiseksi, mikä tarvittaessa varmistaa vesihuollon kustannusten kattamista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Huopananniemen alueelle esitetty toiminta-alueen laajennus koskee kolmea jo rakennettua kiinteistöä ja neljää uutta rakennuspaikkaa. Alue on YKR-taajamaa ja rakennuspaikat sijaitsevat herkällä alueella Perhonjoen läheisyydessä, joten toiminta-alueen laajentaminen on näiltä osin perusteltua.

Asmalammen alueelle esitetty vesijohto- ja viemäriverkoston laajennus on pienialainen ja sijaitsee jo olevan vesihuoltoverkoston välittömässä läheisyydessä. Päätösesityksen mukaan vesihuoltoverkosto on jo rakennettu Asmalammen alueelle. Vetelin karttapalvelun ja päätösesityksessä olevan karttaesityksen mukaan Asmalammen laajennusalueella on toistaiseksi vain yksi rakennus alueen eteläosassa. Alue on asemakaavoitettu, joten alueen liittäminen vesihuollon toiminta-alueeseen on perusteltua.

ELY-keskus muistuttaa, että kunnan tulee maankäytön suunnittelussa kiinnittää huomiota kaava-alueiden taloudelliseen toteuttamiseen, jotta vesihuollon investoinnit voidaan toteuttaa kestäväällä tavalla.

Lausuntopyyynnön yhteydessä toimitetussa materiaalissa ei ole esitetty vesihuoltolain 6 §, 7 § ja 8 §:n mukaisia perusteluja toiminta-alueen laajentamiseen. Vaikka toiminta-alueeseen täydennettäväksi esitetyt alueet ovat pienialaisia, tulee päätöksessä esittää vesihuoltolain mukaiset perustelut kunkin alueen osalta. Toiminta-alueiden hyväksymisen edellytyksenä on, että vesihuoltolain mukaiset perusteet täyttyvät.

Vesihuoltolain 6 §:n mukaan toiminta-alueen laajentaminen voi olla tarpeen suurehkon asukasjoukon tarpeen tai ympäristön- tai terveydensuojelullisten syiden vuoksi Vesihuoltolain 7 §:n mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Toiminta-alueita määritettäessä tulee ottaa huomioon YKR-taajamarajaus ja lisäksi on otettava huomioon mm. herkät alueet (esim. pohjavesialueet) ja vesistöjen läheisyydessä olevat asutustihentymät.

Vesihuoltolain 8 §:n mukaan toiminta-alueen tulee olla sellainen, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja että vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi. Vesihuoltolain 18 §:n mukaan maksujen tulee olla sellaiset, että niillä katetaan pitkällä aikavälillä vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset. ELY-keskus katsoo, että mainittuihin seikkoihin on aiheellista kiinnittää päätöksessä erityistä huomiota.

Asian käsittelyssä kunnanhallitus on 27.3.2023 (päätyöpykälällä 39 §) päättänyt esittää toiminta-alueen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi tilanteessa, jossa asianosaisten kuuleminen on ollut tekemättä. Menettelytapaan liittyen ELY-keskus katsoo tarpeelliseksi kiinnittää huomiota siihen, että asianosaisten kuuleminen on olennainen osa päätöksen valmistelua, ja kuulemismenettelyssä saaduilla lausunnoilla ja mielipiteillä voi olla olennaista vaikutusta itse päätösesityksen sisältöön.

Aiemmin vahvistettu toiminta-alue ja toiminta-alueen määrittäminen suunnitelmallisesti

Kunnan verkkosivuilla oleva toiminta-aluekartta on helposti saatavilla ja pohjakartta on selkeä. Samaan karttaan saa liitettyä tiedot kaavoitustilanteesta ja pohjavesialueista. ELY-keskus kuitenkin huomauttaa, että toiminta-alueen rajausta tulee tehdä siten, että yksittäinen kiinteistön omistaja tai haltija voi yksiselitteisesti todeta kuuluuko kiinteistö toiminta-alueeseen vai ei. Rajauksen tarkkuutta tulee näiltä osin parantaa. Vesihuoltolain 8 §:n mukaan kartalla tulee esittää myös taajamat. Kiinteistön sijainti suhteessa taajamaan vaikuttaa velvollisuuteen liittää kiinteistö vesihuoltolaitoksen verkostoon.

Jatkossa toiminta-alueen on tarpeen tarkastella kokonaisuutena säännöllisesti, esimerkiksi valtuustokausittain. Säännöllinen kokonaisvaltainen toiminta-alueiden tarkastelu vastaa osaltaan kunnan vastuulle kuuluvaan vesihuollon kehittämis- ja järjestämistehtävään (Vesihuoltolaki 5 § ja 6.2 §) ja lisää vesihuollon suunnitelmallista toteuttamista. Kokonaisvaltaisen tarkastelun yhteydessä määritellään ne alueet, joille vesihuoltoverkosta laajennetaan ja näiden alueiden verkostojen rakentamiselle asetetaan tavoitteellinen aikataulu. Tämä toimii vesihuoltolaitoksen investointien suunnittelun tukena ja antaa kiinteistöjen omistajille ja haltijoille mahdollisuuden arvioida, millä ajanjaksolla verkosto on tarkoitus ulottaa heidän kiinteistönsä läheisyyteen.

ELY-keskus muistuttaa kuntaa toimittamaan Etelä-Savon ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.etela-savo@ely-keskus.fi) toiminta-alueen hyväksymispäätöksen ja kartan, jossa on esitetty toiminta-alue, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohto- ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet. ELY-keskus toivoo, että toiminta-alueen rajausta toimitetaan lisäksi paikkatietomuodossa. ELY-keskus muistuttaa kuntaa lisäämään toiminta-alueisiin tehtävät täydennykset ja taajamat kunnan verkkosivuilla olevaan toiminta-aluekarttaan.”

Päätösehdotus

Kunnanhallitus toteaa ja esittää saadut lausunnot ja mielipiteet valtuustolle tiedoksi ja esittää Vetelin Vesi Oy:n toiminta-alueen laajennuksen hyväksymistä.

Päätös

Ilpo Aivo ilmoitti olevansa esteellinen (hallintolaki 28.1 § 5) osallistumaan asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Hyväksyttiin.
